



Ministerstwo Sprawiedliwości

Sekretarz Stanu
Arkadiusz Myrcha

BK-VII.0520.200.2026
Warszawa, 20 kwietnia 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr **16161** Pana Posła Jerzego Meysztowicza w sprawie *prawidłowości wyroku wydanego przy udziale tzw. neosędziego*, uprzejmie przedstawiam stanowisko Ministra Sprawiedliwości.

Ad 1

Minister Sprawiedliwości podtrzymuje stanowisko o wadliwości procedury powoływania sędziów z udziałem KRS ukształtowanej po 2017 r. Stanowisko to nie jest przy tym kwestią deklaracji politycznej, ale ma ono swoje gruntowne oparcie w uchwale składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I-4110-1/20), w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako: TSUE) i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Najnowszym potwierdzeniem stanowiska Ministra Sprawiedliwości jest wyrok Wielkiej Izby TSUE z dnia 24 marca 2026 r. w sprawie C-521/21 (MJ przeciwko AA). Trybunał stwierdził w nim wadliwość procedury powoływania sędziów z udziałem tak ukształtowanej Rady, choć zarazem zastrzegł, że wadliwość ta nie skutkuje automatycznym pozbawieniem sędziego przymiotu niezawisłości.

Orzeczenie to ma znaczenie precedensowe z jednego istotnego powodu: po raz pierwszy TSUE odniósł się wprost do statusu sędziów sądów powszechnych. Dotychczasowe wyroki dotyczyły wyłącznie Sądu Najwyższego. Trybunał zobowiązał zarazem Polskę do ustanowienia ram normatywnych pozwalających ocenić (przy uwzględnieniu wagi nieprawidłowości) możliwość dalszego wykonywania zadań przez osoby powołane w tym trybie.

Prace legislacyjne w tym kierunku już się toczą. W Sejmie procedowany jest rządowy projekt ustawy o przywróceniu prawa do niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą poprzez uregulowanie skutków uchwał Krajowej Rady Sądownictwa podjętych w latach 2018–2025.

Ad 2, 3

Na gruncie art. 7 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz.U. z 2024 r. poz. 390, z późn. zm.) prokurator jest przy wykonywaniu czynności niezależny, z zastrzeżeniem jednak § 2–6 oraz art. 8 i art. 9 tej ustawy. Zastrzeżenia te mają daleko idący charakter. Zgodnie z art. 7 § 2 prokurator jest obowiązany wykonywać zarządzenia, wytyczne i polecenia prokuratora przełożonego. Art. 8 § 1 stanowi natomiast, że prokurator przełożony jest uprawniony do zmiany lub uchylecia decyzji prokuratora podległego. Zgodnie z § 2 zmiana lub uchycienie wymagają formy pisemnej i są włączane do akt sprawy.

Wynika stąd, że odmowa wniesienia kasacji przez prokuratora niższego szczebla nie zamyka drogi do wzruszenia prawomocnego orzeczenia. Prokurator Generalny dysponuje zarówno kompetencją nadzorczą z art. 8 § 1 Prawa o prokuraturze, jak i samodzielną, niezależną od oceny dokonanej przez podległego prokuratora, kompetencją do wniesienia kasacji od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie (art. 521 § 1 Kodeksu postępowania karnego).

Ustawa - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r. poz. 46, dalej jako: k.p.k.) w art. 439 § 1 pkt 2 zalicza nienależytą obsadę sądu do bezwzględnych przyczyn odwoławczych. Uchybienie tego rodzaju sąd odwoławczy uwzględnia z urzędu, bez względu na granice

zaskarżenia, podniesione zarzuty i wpływ na treść rozstrzygnięcia. Na mocy art. 523 § 1 k.p.k. kasacja może być wniesiona z powodu uchybień wymienionych w art. 439. Nienależyta obsada sądu stanowi więc jednocześnie podstawę kasacyjną. Dodatkowo, ograniczenia co do kierunku kasacji (art. 523 § 2 i § 3) nie mają zastosowania, gdy kasacja oparta jest na bezwzględnej przyczynie odwoławczej (art. 523 § 4 pkt 1 k.p.k.).

Uchwała połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. (BSA I4110-1/20) powiązała te przepisy, między innymi ze statusem sędziów powołanych w procedurze z udziałem KRS ukształtowanej po 2017 r. Rozstrzygnięcie nie było jednolite dla wszystkich kategorii sędziów.

W odniesieniu do Sądu Najwyższego uchwała przyjęła bowiem standard zbliżony do automatyzmu (pkt 1). Odmiennie potraktowano sądy powszechne (pkt 2): nienależyta obsada zachodzi wówczas, gdy wadliwość procesu powoływania prowadziła w konkretnych okolicznościach do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności. Wymagana jest więc indywidualna ocena.

Standard ten rozwinęła uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r. (I KZP 2/22), w której Izba Karna wprost stwierdziła, że brak jest podstaw do przyjęcia *a priori*, iż każdy sędzia sądu powszechnego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., nie spełnia minimalnego standardu bezstronności i każdorazowo sąd z jego udziałem jest nienależycie obsadzony w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Taka sytuacja – zdaniem Sądu Najwyższego – zachodzi jedynie w stosunku do sędziów Sądu Najwyższego, którzy otrzymali nominację w takich warunkach. Uchwała ta, choć pozbawiona mocy zasady prawnej, utrwaliła w praktyce orzeczniczej standard indywidualnej oceny, co ma bezpośrednie znaczenie dla zagadnienia będącego przedmiotem niniejszego stanowiska.

Analogiczny standard przyjął TSUE we wspomnianym wyżej wyroku z dnia 24 marca 2026 r. (C-521/21). Trybunał wyraźnie orzekł, że sam udział wadliwie ukształtowanej KRS w procedurze nominacyjnej nie wystarcza do wyłączenia sędziego. Konieczna jest całościowa ocena wszystkich okoliczności towarzyszących powołaniu. Sądy krajowe muszą mieć możliwość dokonywania takiej oceny, a żadne przepisy prawa krajowego (Trybunał wskazał tu wprost na orzecznictwo polskiego Trybunału Konstytucyjnego) nie mogą tej

możliwości wyłączać. Stanowisko to wpisuje się zresztą już w utrwaloną linię orzecznictwa TSUE (por. wyrok z dnia 6 października 2021 r. w sprawie C-487/19, W.Ż.; wyrok z dnia 5 czerwca 2023 r. w sprawie C-204/21; wyrok z dnia 4 września 2025 r. w sprawie C-225/22).

Potwierdzeniem są rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w sprawach indywidualnych. Na przestrzeni ostatnich lat Izba Karna SN wielokrotnie stwierdzała zaistnienie przesłanki z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w sprawach, w których orzekał sędzia powołany z udziałem KRS ukształtowanej po 2017 r.

Podsumowując ten wątek wskazać zatem należy, że wydanie prawomocnego wyroku karnego w składzie z udziałem sędziego powołanego na wniosek KRS ukształtowanej ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r., może stanowić podstawę kasacyjną z art. 523 § 1 w związku z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Warunkiem jej ewentualnego uwzględnienia powinno być jednak wykazanie, że wadliwość powołania prowadziła w okolicznościach tej konkretnej sprawy do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności. Do wykazania zaś tych przesłanek konieczne jest dokonanie szczegółowej analizy akt danego postępowania sądowego. Znaczenie mają tu m.in. następujące okoliczności: czy skazany lub jego obrońca kwestionował obsadę sądu w toku postępowania odwoławczego, czy składał wniosek o wyłączenie sędziego, oraz jakie konkretne okoliczności towarzyszyły powołaniu danego sędziego (przebieg konkursu, opinia zgromadzenia sędziów, ewentualne powiązania z procedurą polityczną np. listy poparcia).

Analiza akt sprawy zainicjowanej pismem złożonym przez Pana Jana Tajstera, przeprowadzona przez Departament Postępowania Sądowego Prokuratury Krajowej, nie wykazała podstaw do zakwestionowania wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 10 maja 2022 r. o sygn. akt IV Ka 1495/20 w oparciu o wskazywane przez skazanego uchybienie, określone w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., na skutek zasiadania w składzie orzekającym Sądu Okręgowego w Krakowie sędziego Tomasza Mrzygłoda, który został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie przez Prezydenta RP w dniu 25 października 2021 r., na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 15 lipca 2021 r. W skierowanych przez skazanego prośbach o kasację nie podano okoliczności bądź argumentów wskazujących, że wadliwość procesu powołania sędziego prowadziła w tej konkretnej sprawie do naruszenia standardu

niezawisłości i bezstronności sędziego. Zauważyć przy tym należy, że okoliczności tego rodzaju nie stwierdził również orzekający w omawianej sprawie Sąd Najwyższy, który każdorazowo z urzędu bada, czy w sprawie nie wystąpiła którakolwiek z bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia, określonych w art. 439 k.p.k.

Wobec wskazanych powyżej okoliczności postępowania sądowego Pana Jana Tajstera, nie można uznać stanowiska Prokuratury za stojące w jakiegokolwiek sprzeczności z wyrażonym publicznie stanowiskiem Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego.

Ponadto wskazać należy, że stanowisko Prokuratury Krajowej nie pozbawia skazanego, jako strony postępowania, możliwości skorzystania z innych uprawnień do uchylenia wyroku.

Z wyrazami szacunku
Arkadiusz Myrcha
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/